

Workshop PLANT je PLUKTUIN

Een (pluk)tuin begint met een goede bodem

Voordat je gaat planten of zaaien is het van groot belang om te kijken naar je bodem. Je hoeft geen expert te zijn om te controleren of je bodem oké is om mee te starten. Een goede bodem is luchtig en vol bodemleven. Met deze tips kom je al een heel eind:

1. Kijk naar de geschiedenis van je stukje grond. Wat was er hiervoor: Gras? Een bouwwerk? Tegels? Heeft de natuur er haar gang kunnen gaan? Dit zegt iets over de kwaliteit van je bodem.
2. Begin met het stuk grond vrij te maken en verbeter zo nodig de bodemstructuur en verrijk het bodemleven. Is de grond erg vast, maak hem met een spivork of woelvork goed los. Ligt er veel zand, haal dit zoveel mogelijk weg. Maak je grond humusrijk door compost toe te voegen en later veel te mulchen. Bloemen hebben niet veel voeding nodig, maar indien wenselijk kun je de grond licht bemesten met wat verteerde koeien/paardenmest.
3. Houd de bodem bedekt door te mulchen met stro, bladeren, plantenresten etc. Dit houdt het vocht vast en stimuleert het bodemleven. Bovendien houdt het ongewenste plantengroei tegen.
4. Belucht de aarde elk jaar met een spivork of woelvork en dien zo nodig wat extra compost toe. Verder verstoor je de grond zo min mogelijk om het bodemleven het werk te laten doen.

Planten in de volle grond

Ik ben een voorstander van zaaien in pluggen om vervolgens de kleine plantjes in de volle grond uit te planten. Het voordeel hiervan is dat je de plantjes gecontroleerd opkweekt en je ondertussen de grond klaar kan maken en ongewenste planten kunt verwijderen.

Tijdens de workshop ZAAI heeft elke deelnemer een traytje met pluggen ingezaaid met verschillende bloemen en geleerd hoe je deze het beste opkweekt tot stevige plantjes. We gaan dieper in op wat je vervolgens moet doen met deze zaailingen en met de plantjes die je tijdens de workshop krijgt.

Als je de zaailingen onder de juiste omstandigheden opkweekt dan worden het mooie stevige plantjes, goed doorworteld en met een aantal mooie groene blaadjes. Op een gegeven moment worden ze te groot voor in de plug. Ze hebben dan niet genoeg aarde en voeding om verder te groeien. De groei stop en de blaadjes worden gelig.

Tijd om ze uit te planten. Nadat de plantjes goed zijn "afgehard", dus gewend aan de buitentemperatuur kun je ze gaan verplanten. Je kunt dan twee dingen doen:

- Je zet de plantjes direct in de volle grond. Even per soort opletten of je dat vóór 15 mei al kunt doen, of beter na 15 mei.

- Je plant de zaailingen over in een groter potje met verse potgrond (bijvoorbeeld een P9 potje, zo'n vierkant zwart potje van 9 bij 9 cm). Dit kun je ook doen als je zaailingen al vroeg te lang worden, dan zet je ze meteen wat dieper in de grond. Ook kun je de zaailingen in een groter potje zetten, als je merkt dat ze heel klein blijven. In verse potgrond zit meer voeding om ze te laten groeien. Het voordeel van dit grotere potje is dat het plantje nog wat groter en steviger kan worden voordat je het uitzet en daarmee minder gevoelig is voor bijvoorbeeld droogte of slakken.

Verzorging van de plantjes

Kijk op het zakje of er in de beschrijving per soort staat welke plantafstand je het beste kunt aanhouden. In de regel plant je de meeste eenjarigen ongeveer 20-30 cm uit elkaar. Ik maak meestal een kuiltje en plant daar het plugje in en druk de aarde rondom de plug goed aan. Wanneer je het plantje een beetje in een kuiltje plant, dan profiteert het van de vaak wat vochtiger grond en krijgt het makkelijker water als het regent of als je gaat begieten.

Water geven

Zorg dat de plugjes goed nat zijn voordat je ze uitplant. Meestal hoeft je dan geen water meer te geven, maar mocht het lang droog zijn, dan zeker begieten. De kleine plantjes drogen anders snel uit.

Slakken

Een veel voorkomend probleem is slakken. Ook ik heb slakken op het landje, maar op de schaal waarop ik bloemen teel kan ik moeilijk alle slakken gaan bestrijden, daarom zorg ik voor stevige plantjes waar wel een hapje van gegeten kan worden. Toch raak ik ook plantjes kwijt door de slakken en daarom houd ik vaak wat plantjes apart om te ver aangevreten exemplaren later te kunnen vervangen. Vaak ga ik bij gewilde plantjes regelmatig in de avond of de vroege ochtend op slakkenjacht en haal alle slakjes weg. Over plantjes die het extra zwaar hebben wil ik wel eens een koker van plastic zetten, bijvoorbeeld een halve petfles waar je de bodem en de bovenkant van af snijdt. grote schaal kan ik moeilijk alle slakken gaan bestrijden, daarom zorg ik voor stevige plantjes waar wel een hapje van gegeten kan worden. Toch raak ik ook plantjes kwijt door de slakken en daarom houd ik vaak wat plantjes apart om te ver aangevreten exemplaren later te kunnen vervangen. Vaak ga ik bij gewilde plantjes regelmatig in de avond of de vroege ochtend op slakkenjacht en haal alle slakjes weg. Over plantjes die het extra zwaar hebben wil ik wel eens een koker van plastic zetten, bijvoorbeeld een halve petfles waar je de bodem en de bovenkant van af snijdt.

Welke plantjes vinden de slakken extra lekker:

- Zinnia's
- Strobloemen
- Dahlia's
- Zonnebloemen

Toppen en plukken

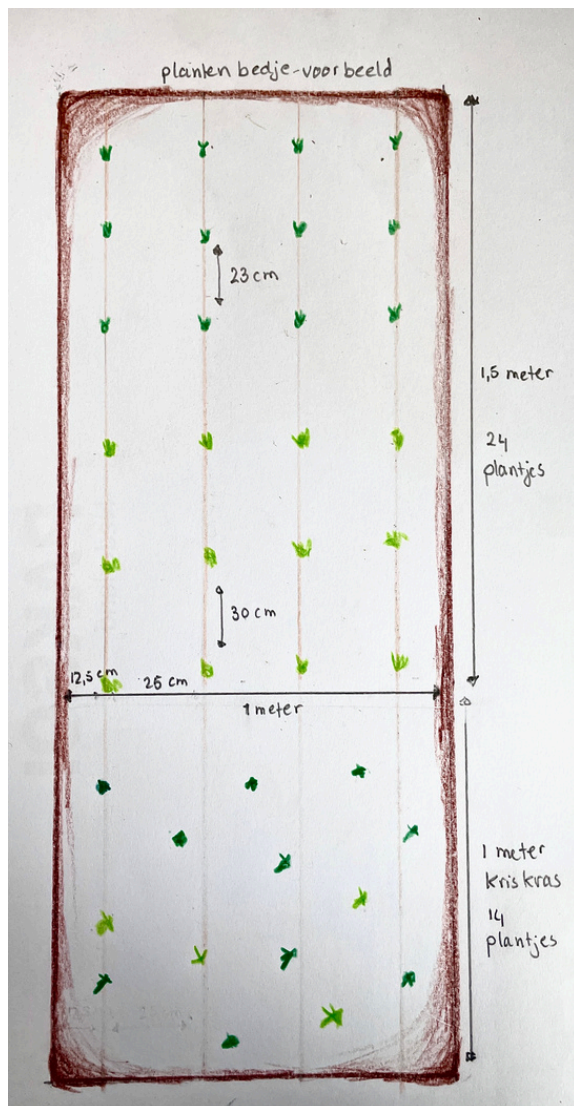
Sommigen planten worden "getopt". In het Engels heet dit "pinchen". Dit doe je om een vollere plant te krijgen met meer bloemen. In de beschrijving per soort heb ik erbij gezet of je de plant topt en op welke hoogte.

Wanneer de eerste bloemen verschijnen kun je gaan plukken! Doe dit vooral ook, want plukken bevordert de groei. Anders gaat de energie in de zaadvorming zitten.

Je pluktuinje indelen

Je kunt je plantjes prima her en der tussen de andere beplanting in de tuin zetten. Let er dan wel op dat ze genoeg ruimte hebben om uit te groeien.

Je kunt natuurlijk ook een bedje aanleggen om zo al je plantjes bij elkaar te zetten.

Op de pluktuin werk ik met bedden van 1 meter breed. Bedden van 1,20 meter kan ook, dan kun je vaak nog een rij plantjes erbij zetten. Ik zet meestal op een bed 4 rijen uit, waar telkens 25 cm tussen zit. Bij grote planten zet ik 3 rijen uit. Ik neem daarvoor twee stokjes waar ik een touwtje tussen span. Je kunt natuurlijk ook gewoon een lijn in de aarde trekken. Op deze lijn zet ik de plantjes uit op de afstand die ze nodig hebben: tussen de 23-30 cm, daar kun je een beetje mee spelen. Op de tekening zie je een voorbeeld. De ruimte tussen de eerste drie horizontale rijen is 23 cm en tussen de andere 3 rijen 30 cm.

Zo kun je op een klein oppervlak heel wat plantjes kwijt.

Bij deze workshop krijg je 10 soorten mee naar huis (verderop een beschrijving per soort). Deze 40 plantjes kun je bij elkaar zetten op ongeveer 3 meter. Maar je kunt ze ook verdelen op verschillende stukken in de tuin. Ze zijn zelfs geschikt om in potten te planten. Let er dan wel op dat je ze ook in de pot de ruimte geeft die ze nodig hebben, anders blijven de plantjes klein.

Zaden, planten, compost en extra informatie

Zaden

- Silene
- Vitale Rassen.
- Bloem en Oogst
- Zaden uit Zalk
- BioRon (graszaad)
- Cruydt Hoeck, wilde bloemenzaden
- Bingenheimersaatgut
- Bolster
- de Groene Bloem

Niet speciaal bio, maar wel onbehandelde en goede zaden:

- Vreeken
- Janssen (let goed op, want ze verkopen ook 'behandelde' zaden)
- Van der Plancke
- Jelitto (zaden van vaste planten voor professionals)

Informatie over zaaien op internet

- www.floretflowers.com
In de webshop vind je heel veel soorten bloemen met allelei informatie over zaaien, plantafstand etc.
- www.zaaisite.nl
Is erg informatief over het zaaien van bepaalde soorten.
- www.chilternseeds.co.uk

Bollen

- Ecobulbs
- Naturalbulbs
- Tulipsgreen
- JubHolland
- Huiberst Bloembollen

Compost en potgrond

Biokultura levert goede aarde en is een Nederlands bedrijf. Je kunt het bijvoorbeeld bestellen via Ekoplaza, maar je kunt ook dit jaar via de webshop van de Groene Bloem zakken bestellen (40 liter) en ophalen bij de pluktuin.

Ook in tuincentra zijn steeds meer bio opties.

Is de potgrond erg grof, dan kun je besluiten om eerst te zeven met een speciale aardezeef, verkrijgbaar bij een tuincentrum. Ik heb dit jaar compost laten komen via Pinkaarts in Schimmert. Bij Roosen Borgh in Riemst kun je ook zelf natuurcompost ophalen met een aanhanger.

Kwekerijen

Wil je graag vaste planten kopen ga dan liever naar een kwekerij die veelal zelf zijn planten opkweekt. In tuincentra vind je vooral planten die grootschalig zijn gekweekt en meestal vol pesticiden zitten. Kleine kwekerijen in de buurt en verder weg

- Kwekerij Bastin, Aalbeek
- Kwekerij Marnis, Bunde
- Kwekerij Lovendaal, Noord Limburg
- De Hessenhof, Ede

Boeken over bloemen telen

Ik heb heel veel dit boek gebruikt:

- *Floret Farm's Cut Flower Garden*

Dit kwam ik in de kringloop in Engeland tegen en is ook heel praktisch:

- *Grow Your Own Cut Flowers*, Sarah Raven

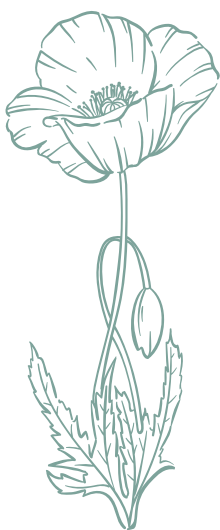
Deze boeken ken ik niet, maar zijn van Nederlandse experts en schijnen ook fijn te zijn:

- *Pluktuin*, Jenita Jansen
- *Marieke's Pluktuin*, Marieke Nolsen
- *Liefde voor Dahlia's*, Katja Staring

NIEUW

- *Pluktuinboek*, 'creëer je eigen uitbundige bloementuin', Lies Couckuyt en Monique van Wegen

Deze plantjes krijg je mee naar huis

Akkelei

Tweejarig, winterhard, donkerkiemer

Tweejarig betekent dat de plant in het eerste jaar blad vormt en in het tweede jaar gaat bloeien.

Deze akkelei is al vroeg gezaaid en kan nog bloei geven dit jaar en anders zeker volgend seizoen.

Zaait zichzelf uit.

Pluktip: Pluk als de eerste bloemen open gaan.

- Zaai binnen: februari/maart
- Zaai buiten: april/mei
- Lengte: 60-80 cm
- Standplaats: zon/half schaduw
- Plantafstand: 30 cm
- Bloei: april - juli

Staatstatie

Eenjarig, winterhard, lichtkiemer

Hou je van droogbloemen, dan mag deze niet ontbreken. Het plantje moet even op gang komen, dus hou het goed in de gaten. Er komen lange roze bloeiaren aan die vers gebruikt kunnen worden, maar ook heel goed gedroogd.

Om te drogen kun je ze op een warme donkere plek ophangen.

- Lengte: 50-100 cm
- Standplaats: Zonnig
- Plantafstand: 30 cm
- Bloei: juni - oktober

Deze plantjes krijg je mee naar huis

Chinees-vergeet-me-niet, *Cynoglossum amaile*, "Firmament"

Eenjarig, winterhard, donkerkiemer

Van een rozet van grijsgroene, geruwde bladeren ontspringen lange stengels met de prachtige fragiele helderblauwe bloemetjes. Bijen, hommels en vlinders zijn er dol op. Ook geschikt om van te plukken.

Zaait zichzelf uit.

Pluktip: De bloemen gaan snel hangen, pluk ze daarom op het koelste moment van de dag en zet ze meteen in water.

- Zaai: maart/april of in september
- Top: 20 cm
- Lengte: 60-80 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 23/30 cm
- Bloei: juni - november

Lamsoor, *Statice Sinuata*, "Purple Rainbow" van Bloem en Oogst

Eenjarig, winterhard, lichtkiemer

Hou je van droogbloemen, dan mag deze niet ontbreken. Ze kunnen ook heel goed vers in een boeket gebruikt worden. Het is een sterke en productieve plant. Voorzaaien vanaf februari tot april. Met enige bescherming tegen de vorst kunnen ze al voor IJsheiligen uitgeplant worden.

Pluktip: pluk ze pas als alle bloemetjes open zijn, anders gaan ze hangen. Om te drogen kun je ze op een warme donkere plek ophangen en 4-6 weken laten drogen.

- Lengte: 50-70 cm
- Standplaats: Zonnig
- Plantafstand: 30 cm
- Bloei: juni - september

Strobloem, een mix van verschillendellende soorten

Eenjarig, winterhard, lichtkiemer

Dé hippe droogbloem van dit moment kan natuurlijk niet ontbreken in je pluktuin. Van één plant kun je al vele stelen plukken. Pas op! Slakken zijn er dol op. Maar als hij eenmaal groeit, heb je er geen omkijken naar.

Pluktip: pluk als de bloem half open is. Als je ze wilt drogen is het extra belangrijk om ze tijdig te plukken, anders gaat de bloem toch zaden vormen en heb je er niks meer aan (behalve dat je weer opnieuw kunt gaan zaaien!).

- Lengte: 70-100 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 23/30 cm
- Bloei: juni - september

Zinnia, een mix van vershillende soorten

Eenjarig, niet-winterhard, donkerkiemer

Deze soort is een vrolijke mix van gevulde bloemen. Zinnia is dé plukbloem der plukbloemen. Hij is prachtig, heeft lange stevige stelen, staat lang op de vaas en je kunt er bijna een hele zomer van blijven plukken. Doe dat vooral ook, want dan stimuleer je nieuwe bloei. Leuk weetje: je vindt ze meestal niet bij de bloemist, want zinnia's kunnen niet tegen de koelte van een koelcel. Ze zijn daarom onhandig voor de bloemenmarkt waar alles in koelcellen wordt bewaard. Zaaïen doe je het beste in april, omdat de plantjes pas na IJsheiligen uitgeplant worden.

Puktip: je plukt ze als ze helemaal open zijn, anders gaan ze slap hangen. Doe de "schudtest": pak de steel 20 cm onder de bloem en schud zachtjes, als de steel buigt, is hij er nog niet klaar voor. Als de steel stevig aanvoelt, kun je hem plukken en staat de bloem lang op de vaas.

- Zaaï maart-mei in perspotjes, of direct vanaf mei
- Top: 30 cm
- Lengte: 60-100 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 23/30 cm
- Bloei: juli - oktober

Slaapbol, 'Bowling Ball'

Eenjarig, winterhard, lichtkiemer

Een mooie rode grote papaver. De bijen en hommels zijn er dol op. Na de bloei vormt zich een mooie grote zaadbol, ideaal om te drogen en om volgend jaar weer te zaaien.

Pluktip: pluk als de bloem half open is. Als je ze wilt drogen is het extra belangrijk om ze tijdig te plukken, anders gaat de bloem toch zaden vormen en heb je er niks meer aan (behalve dat je weer opnieuw kunt gaan zaaien!).

- Lengte: 100 cm
- Zaai in februari - april of zaai direct in de volle grond augustus - oktober
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 25 cm
- Bloei: juni - augustus

Papierknopje

Een friswit droogbloemetje. Gebruik ze vers in een boeket of hang ze op om te drogen.

Puktip: blijf knippen, dan blijven er bloemen komen.

- Zaai: maart - juni
- Lengte: 50 cm
- Standplaats: zonnig/half schaduw
- Plantafstand: 30 cm
- Bloei: juni - oktober

Ridderspoor, *Consolida Ajacis*, "Traditional Mix" van Bloem en Oogst

Eenjarig, winterhard, lichtkiemer

Diep blauwpaars, lila en lavendel, met af en toe knalroze en wit.

Leg de zaden 24 uur voor het zaaien in de koeling om de kiemrust te doorbreken. Zaaïen ter plekke in september/oktober of

(voor)zaaïen in februari/maart. Let op! Ridderspoor laat zich niet graag verspenen. Voorzichtig dus. Het is geen gemakkelijke kiemer, maar hij is zo mooi.

Wie niet waagt wie niet wint...

Slakken zijn er dol op, dus houd ze in de gaten. Met wat geluk zaaien ze zichzelf uit, dus let goed op of je na de winter allemaal kleine plantjes tegen komt in je tuin...(op de website staat een blog waarin ik het verschil uitleg met o.a. het juffertje).

Bekermalva, *Lavatera Trimester*, van Bloem en Oogst

Eenjarig, niet -winterhard

Helderroze trompetvormige bloemen op stevige stelen, goede snijbloem.

Lijkt veel op ander malva soorten, maar onderscheidt zich door het

lange vaasleven. (Voor)zaaïen van maart tot mei, uitplanten na de vorst.

Puktip: Pluk wanneer de eerste paar bloemen zich openen.

- Lengte: 60-90 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 23 x 23
- Bloei: juli - september

Zonnebloem, *Helianthus Anuus*, diverse soorten

Eenjarig, niet -winterhard

Plant ze uit en bescherm ze in het begin tegen de slakken. Als je ze topt bij ongeveer 40 cm krijg je meer zijtakken. Geef zonneblomen steun las dat nodig is door een stevige stok ernaast te zetten om aan vast te binden, of plant ze tegen een muur of hek.

Puktip: Pluk wanneer de eerste bloemblaadjes zich openen. Haal 3/4 van de groene bladeren weg voor een langer vaasleven.

- Zaai: voorzaaien van april of direct in de volle grond vanaf mei. Zaai om de paar weken voor langere bloei.
- Top: 40 cm
- Lengte: 100-180 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 30/45 cm
- Bloei: juli - oktober

Groot Akkerscherm, *Ammi majus*

Eenjarig, matig winterhard

Zaai ze voor vanaf half februari tot in maart. In de volle grond in april en mei. De bloemen trekken zweefvliegen en bijen aan. Ze kunnen wat steun gebruiken als ze groter zijn.

Zaai in beurten verlengt de bloeiperiode.

Puktip: Pluk de bloemen als ze open zijn, maar nog niet volop bestoven. Pluk je ze te vroeg, dan gaan se slap hangen in de vaas. Pas op voor het sap, in combinatie met de zon kan het irritatie geven op de huid.

- Zaai: feb en maart, in de volle grond in april en mei
- Lengte: 90 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 30 cm
- Bloei: mei - augustus

Fonteingras

Eenjarig, niet-winterhard

Luchtig siergrasje. Mooie aanvulling in een boeket. Ook geschikt om te drogen.

- (Voor)zaai: maart-juni
- Lengte: 70 cm
- Standplaats: zonnig
- Plantafstand: 30/45 cm
- Bloei: juni - november

BONUS hoe poot je dahlia's

Dahlia's potten

Dahlia's groeien uit een knol. Deze knol zet je in mei in de grond. Let op! Dahlia's kunnen absoluut niet tegen vorst. Uit deze knol groeit een forse plant waar heel veel mooie bloemen aan komen. Hoe meer je plukt, hoe meer bloei je krijgt. Na de bloei in oktober sterft de plant af. De knol heeft onder de grond inmiddels meerdere knollen gevormd. De hele "klont" wordt vaak uit de grond gehaald en vorstvrij bewaard gedurende de winter. Een andere optie is om de knol te laten zitten en een flinke mulch laag te geven. Met de winters van nu zal die niet kapot vriezen, wel is er natuurlijk kans op vrot of rot.

Dahlia's kun je ook oppotten. Je stopt de knol in een grote pot met potgrond. Die zet je vervolgens op een warme en lichte plek, vorstvrij. Zo wordt de groei vervroegd en kun je na half mei uitplanten.

Knollen kun je ook direct in de grond potten, hoe ik dat doe laat ik zien tijdens de workshop.

BONUSZAADJES om in de zomer te zaaien voor bloei in 2024

Verfwede, *Isatuis tinctoria*

Tweejarig, winterhard, lichtkiemer

Deze zaadjes komen uit de pluktuin! Het is een vroeg bloeiende vaste plant, die vanaf het tweede jaar bloemen geeft. Heel goed voor de bijen en een waardeplant voor vlinders. De bloemen staan ook leuk op de vaas. De typische geur vind je lekker of juist niet, ervaar het zelf!

Zaai ze van mei tot juli in de volle grond of in potjes. Je kunt ze opkweken in P9 potjes. Wanneer het een mooi stevig rozet is geworden kun je ze nog voor de winter (oktober/november) uitplanten, of het jaar daarop in het vroeger voorjaar. In mei zal deze plant met forse stengels vol kleine gele bloempjes bloeien. Delen van de plant werden vroeger gebruikt om blauwe kleurstof mee te maken. Hier werd garen en wol mee geleverd.

Hoogte: tot wel 1,50 meter!

